

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

XLIX. An Fides etiam resolvatur in Locutionem Dei Mediatam, vel
Immediatam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

formis futurus, negatur consequentia: ex meritis enim praeteritis & futuris nihil probatur pro tempore medio, & ex actibus Charitatis non bene inferitur vis merendi per illos, quia hoc ipsum est in questione, an Eliae per actus Charitatis nunc mereatur, cum etiam PP. in Limbo, & animae in purgatorio elicerint frequentes actus Charitatis, nihil tamen per illos meruerint. Melior ratio ab aliis pro merito S. Eliae afferri solet, quod incapacitas meriti cum dilatione aeternae gloriae, esset nimis onerosa & difficilis, ut proinde in compensationem dilatae gloriae rationabiliter asseratur capacitas continuo augenda gloriae. Sed hanc rationem Adversarius non invenit in S. Thoma, & ideo maluit eam omittere.

208. Fundamentum verò, quo nititur P. Haunoldus contra statum merendi, insitit principiis S. Thomae. Certum enim est, quod Enoch & Eliae sint positi in tali statu, in quo nec interior, nec exterior certamen sustinent: sed juxta S. Thomam alterutrum requiritur ad meritum: unde, ut salvet meritum hominis in statu innocentiae, 2. dist. 29. 2. 4. ad 2. inquit. [Dicens, quod quamvis homo in primo statu non habuerit certamen interius, habuit tamen certamen exterius, unde & victoriam habere potuit, qua coronam mereretur.] Subsumit itaque P. Haunoldus. Atqui Eliae neutrum certamen habet, ergo juxta principium S. Thomae non meretur; quod Adversarius non satis perpendit, aliàs meritum Angelorum (qui utique certamine non caruerunt, teste Jo. Apoc. 12. v. 7. & Isa. 14.) & meritum hominum in statu Justitiae originalis non adduxisset pro instantia, neque hanc in relato textu S. Thomae fundasset.

209. Idem Fundamentum P. Haunoldi, ut clarius pateat, quod innitatur principiis S. Thomae, potest etiam hac formā offerri. Si Eliae, altissima DEI contemplationi, & exinde manantibus ferventissimis actibus Charitatis jugiter insistat (quae sunt Verba Adversarii,) adeo, ut in continuo raptu non solum corporis, sed etiam mentis versetur, atque perpetuam amoris ecstasim patiat, cujus vehementi dilatae gloriae moram leniter terat, tunc Eliae non habet cognitionem indifferentem ad contemnendum ullum bonum temporale, sed cognitio indifferens & victoriosa boni temporalis ad libertatem actionis meritoriae est simpliciter necessaria, ergo &c. Minor est indubitata, & supra à S. Thoma tradita. Major probatur iterum ex S. Doctore 1. 2. q. 28. a. 3. in C. ubi ecstasim distinguens in apprehensivam & appetitivam, ait: Primam quidem ecstasim facit amor dispositivè, in quantum scilicet facit meditari de amato, ut dictum est. Intensa autem meditatio unius abstrahit ab aliis. Quam vehemens autem haec sit abstractio (prae-

sertim in S. Eliae) mox indicat S. D. in Responsione ad 1. ubi concedit, quod prima ecstasis faciat, quandam Alienationem, ut amans non sit sui compos. similia habet de raptu Amoris in 2. 2. q. 175. a. 2. in C. & ad 2.

210. Aliud adhuc Fundamentum suppledit S. Thomas 2. Cor. 12. lect. 1. K. ubi de Enoch. (eodem autem est ratio Eliae.) inquit: Sed attende, quod aliquis homo dicitur raptus ab hominibus, sicut Enoch. Sap. 4. Raptus est, ne malitia mutaret intellectum ejus. Subsumo. Atqui raptus, qui indicatur in cit. loco Sap. reddit incapacem meriti ac demeriti, & juxta S. Aug. aliòsque SS. PP. ac interpretes communiter fit per mortem, ut adeoque raptus Eliae & Enoch eodem quoad effectum incapacitatis ad merendum vel demerendum saltem aequiparetur. Unde sic ulterius arguo. Vel Eliae & Enoch possunt mereri, & demereri, vel solum possunt mereri. Non primum, quia est expresse contra S. Thomam, & Adversarius suo S. Patri immerito tribueret titulum Sancti in speciali sensu. Non secundum, quia sicut capacitas tanto tempore demerendi esset nimium onerosa, sic capacitas solummodo merendi esset nimium lucrosa, ita ut nullus Sanctus (exipio Beatissimam Virginem,) potuisset Eliae merita aequare; quae praerogativa neque à S. Thoma inter plura ab Adversario relata encomia memoratur, utique tamen ante omnia memoranda. Ceterum dilatio coelestis gloriae quoad tantum tempus, sufficienter compensatur, ejusdem reservato adhuc augmento, quod sibi Eliae & Enoch in fine Mundi promerebuntur, & quod proinde aeternae Gloriae pondus longè est operabilius, quam actualis possessio Gloriae minoris. Verum per haec Fundamenta nolim ego quidquam meriti demere S. Patri Eliae, sed solum ostendere, P. Haunoldi Doctrinam illis non caruisse.

EX SECVNDA SECVNDÆ.

CONTROVERSIA XLIX.

FIDEI RESOLVTIO.

*An Fides etiam resolvatur in
Locutionem DEI Mediatam vel
Immediatam.*

211. PER haec Verba, quae Adversarius ex P. Haunoldo adducit, asserente lib. 3. n. 113. [Fidem nostram ultimò resolvit

non solum in revelationem DEI immediatam, sed etiam mediatam, ita ut motiva credibilitatis non habeant meram rationem autoritatis humanæ, sed sint revera locutio Divina.] Cujusmodi sunt, ut n. 115, inquit : *Omnes libri Canonici, & Definitiones Conciliorum*. P. Haunoldus nullo modo, multò minus evidenter, ut Adversarius objicit, adversatur Angelico Doctori, in illud Joan. 4. *Tam non propter tuam loquelam credimus*, ita scribenti : [Quomodo credent sine prædicante ? sed quando per hoc homo manu ductus credit, tunc potest dicere : quòd propter nullum istorum credit, nec propter rationem naturalem, nec propter testimonia legis, nec propter prædicationem aliorum : sed propter ipsam Veritatem tantum.] Per hæc enim Verba in primis S. D. non negat, quòd libri Canonici, seu Verba Legis, & prædicatio Apostolorum vel aliorum, sint locutio Divina, seu Verbum DEI, tanquam Primæ Veritatis loquentis, cui, & propter quam creditur : aliàs contradiceret sibi ipsi, quando illa Verba S. Pauli ad Heb. 1. v. 1. *Multifariam, multisque modis olim DEVS loquens Patribus in Prophetis* : explicat lect. 1. Lit. I. dicens : *In Prophetis, id est, per Prophetas*. Et in altera columna vers. finem, movet de modo loquendi S. Pauli hanc quæstionem. *Sed rursus quæritur, quare dicit in Prophetis, cum potius debuisset dicere, per Prophetas ? ad quod mox subiungit hanc responsionem. [Dixit, in Prophetis, quasi non ipsi locuti sunt ex se, sed Deus locutus est in eis. 2. Pet. 1. Non enim Voluntate humanâ allata est prophetia, sed Spiritu sancto inspirati, locuti sunt Sancti DEI homines.] Et post intervallum contestans, Deum non minùs olim locutum esse Patribus in Prophetis, quàm novissimè locutus est in Filio, sic interpretatur Verba S. Pauli : utrobique dicit locutus est, vel loquens, & denotat eundem esse Autorem veteris & novi Testamenti. Et super Verba epistolæ I. ad Thessal. c. 2. [Quoniam cum accepissetis à nobis verbum auditus DEI, accepistis illud non ut Verbum hominum, sed (sicut est verè) Verbum DEI.] Per se quidem clarissimè probantia intentum, ita commentatur : [Dicit Verba auditus DEI à nobis, id est, per nos. Pf. 84. Audiam, quid loquatur in me Dominus DEVS. Rom. 10. Fides enim ex auditu, auditus autem per Verbum Christi. Accepistis illud, id est firmiter in corde tenuistis, Non ut Verbum hominum, quia vana Verba hominis, 2. Cor. 13. An experimentum quæritis ejus, qui in me loquitur Christus ?] Et q. 14. de Verit. a. 8. in C. inquit S. D. [Vnde neque hominis, neque Angeli Testimonio assentire, infallibiliter in Veritatem duceret, nisi quantum in eis loquentis DEI testimonium consideratur.] Rursum q. 18. de Verit. a. 3. in C. hæc habet. [Sed fides est duplex, scil. secundum duplicem auditum, & duplicem locu-*

tionem. Est enim Fides ex auditu, ut dicitur Rom. 10. Est etiam quædam locutio exterior, quâ NB. Deus nobis per Prædicatores loquitur ; quædam interior, quâ loquitur nobis per inspirationem internam.]

212. Deinde, quòd per textum ab Adversario allatum S. Thomas non neget, libros Canonicos, Verba Legis, prædicationes Apostolorum, & aliorum, sicut sunt Verbum Dei, ita etiam esse partiale motivum Fidei, & non meram conditionem, quòdque proinde ipse Adversarius Testimonium S. Doctoris nobiscum explicare, ipsèque dissolvere debeat suum vulgare argumentum, his Verbis constructum ; [Si enim Testimonia legis, sive libri Canonici & alia, quibus manu ductus quis credit, spectent ad motivum formale fidei ; etiam propositio bonitatis objecti, quæ manu ducente amamus, pertinebit ad rationem formalem amoris ; & sic aperuit Haunoldus Viam, quæ omnes conditiones possint eliminari.] Hoc, inquam, turris claris Testimoniis S. Thomæ demonstratur ; nam q. 14. de Veritate a. 7. ad 7. ait : [In Fide est aliquid ex parte cognitionis, prout fides est argumentum, & sic quantum ad huiusmodi argumentationis principium actus Fidei dicitur credere DEO. Ex hoc enim NB. movere ad assentiendum credens alicui, quia est Divinitus dictum.] Deinde a. 8. in C. inquit. [Hoc, quo infallibiliter verum dicatur, Fides non potest habere, quæ Virtus ponitur, ex ipsa rerum evidentia, cum sit non apparentium. Oppone igitur, quòd hoc habeat ex hoc. NB. quòd adheret alicui Testimonio, in quo infallibiliter Veritas invenitur.] Et post intervallum cum S. D. dixisset. [Neque hominis, neque Angeli testimonio assentire infallibiliter in veritatem duceret, nisi quantum in eis loquentis DEI Testimonium consideratur.] Statim infert. [Vnde oportet, quòd Fides, quæ Virtus ponitur, faciat intellectum hominis adherere Veritati, quæ in Divina cognitione constitit.] Ex quibus evidens est, à S. D. pro eo sumi : *Adherere alicui Testimonio in quo infallibiliter Veritas invenitur : & adherere Veritati, quæ in Divina Cognitione constitit*. Hoc ipso enim, quòd in Divino testimonio, scil. in libris Canonicis, Verbis Legis, Prædicationibus hominum vel Angelorum, non consideretur Veritas creata & fallibilis ejus Scriptoris Canonici, vel ejus Prophetæ, Apostoli, aut Prædicatoris, per quem Deus loquitur, sed prima Veritas Divinæ Cognitionis, id est, DEI loquentis, quando homo credit, tunc potest dicere, quòd propter nullum istorum credit, nec propter rationem naturalem, nec propter testimonia legis, nec propter prædicationem aliorum (considerando nimirum in illis aliam creatam Veritatem Scriptoris Canonici, vel Prædicatoris, vel rationis naturalis) sed propter ipsam Veritatem ratio-

nam, nempe primam Veritatem, non præcisè secundum se spectatam, sed ut loquentem, & nec in loquendo, nec in cognoscendo fallentem. Et sic debuisset Adversarius à se propositum textum intelligere, accipiendo cum S. Paulo & Angelico Doctore ab hominibus Verbum auditus DEI, non ut Verbum hominum, quo modo credens potest dicere, quod propter nullum istorum credit, sed sicut est verè, Verbum DEI. Plura in hunc finem S. Doctoris Testimonia adducam sequenti Controversiâ.

213. Nunc ad ejus objectionem, responsionem subnecto; & nego paritatem inter Testimonia legis, quæ in ordine ad ponendum assensum objecti revelati, debent cognosci, & affirmari, ut quod, atque ut vera, & inter Cognitionem objecti amabilis, quæ tantum se habet, ut quo, & non ut bona. Potius ad mentem Angelici Doctoris debuisset Advertarius instituire paritatem inter Testimonia Legis, & inter Principia, moventia Intellectum ad Conclusionem scientificam: Ita enim S. Doctor. q. 14. de Verit. a. 8. ad 16. loquitur: [Testimonium Veritatis Primæ se habet in Fide, ut Principium in Scientiis demonstrativis.] Sublimo. Atqui Principium est motivum formale assensus scientifici, ergo Testimonium Veritatis primæ est Principium formale assensus Fidei. Neque tamen propterea aperta est Via, quæ omnes conditiones possint eliminari; plures enim conditiones tam remotæ, quam proximæ requiruntur ad obtinendum donum Fidei, quibus partim procuratur Verbum DEI, partim disponitur Intellectus, ut ritè apprehenso & percepto assensum præbeat.

CONTROVERSIA L.

VERA ANALYSIS.

An, & quomodo hæc fiat in Locutionem Ecclesiæ.

214. Hoc ipso, quod Adversarius concedat, factum Fidei resolvi in auctoritatem Ecclesiæ, quatenus Evangelio credimus propter Auctoritatem Ecclesiæ, seu, quatenus hujus Auctoritas datur pro ratione, & assignatur tanquam motivum formale assensus, querenti, quare credamus hoc vel illud esse à DEO revelatum: Jam etiam concedere debet, Testimonium Ecclesiæ, ut hæc est Organum Spiritus Sancti, esse Testimonium ipsius Dei, & partiale motivum formale, quo affirmato Intellectus inducitur ad affirmandum objectum revelatum, & ad ipsam revelationem immediatam, Prophetis, vel Apostolis factam, adeoque veram Fidei Analysin

non quidem fieri in Auctoritatem Ecclesiæ, ut merè humanam, & sic P. Hammond lib. 3. n. 111. non nimis indistinctè negasse, Fidem resolvi in aliquid humanum, videlicet in Ecclesiæ Auctoritatem; fieri tamen in doctrinam seu testimonium Ecclesiæ, quatenus est Verbum seu Locutio DEI.

215. Ratio est Clara, quia non tantum objectum revelatum Prophetis & Apostolis credimus Fide Divinâ, sed etiam ipsam revelationem credimus Evangelio Fide Divinâ, & eadem Fide quoque credimus ipsum Evangelium scriptum; nempe propter Testimonium Concilij Trid. sess. 4. credimus hunc Articulum Fidei, quod Evangelium sit Liber Canonicus, ex quo consequens est, Testimonium Ecclesiæ, cui hæc Fides innitur, esse Locutionem DEI, cum Fides esse non possit, nisi in Locutione Dei fundata. Pari ratione cum in consueta formula Fidei & ex decreto Trid. l. c. profiteamur etiam eorum Fidem, quæ explicitè non per Scripturam, sed per Ecclesiæ traditionem sunt revelata, patet, Ecclesiæ Testimoniū esse veram Locutionem DEI, & licet proinde Fides in eam resolvatur, non tamen propterea resolvi in aliquid humanum; quod præcedenti Controversiâ pluribus apertis Testimoniis Angelici Doctoris confirmavi, neque aliàs salvari posset firmitas Fidei: Quamvis enim assensus, quem fidelis præbet DEO, sua mysteria revelanti, sit firmissimus, supposito, quod constet infallibiliter, ea à Deo fuisse revelata, hoc ipsum tamen suppositum non constat infallibiliter, nisi per Testimonium Ecclesiæ, Testimonium Ecclesiæ autem non est infallibile, si consideratur, ut aliquid merè humanum, & non prout in illo reperitur Veritas prima loquens, & certificans tam de objecto revelato, quam de existentia revelationis. Hinc S. Thomas lect. 2. in 1. Thessal. c. 2. ex firmitate Fidei, nec mortis metu superatâ, probat, S. Paulum ideo dixisse: [Accepistis Verbum, non ut est hominum, sed, sicut est verè, Verbum DEI, quia exposuistis vos pro illo usque ad mortem. Per hoc enim quod homo moritur propter Christum, testificatur, quod Verba Fidei, sunt Verba DEI.]

216. Atque ex his ulterius colligitur, ab Adversario non tantum malè fuisse concessum, quod Fides resolvatur in Testimonium Ecclesiæ, ut habens Auctoritatem merè humanam; sed etiam malè fuisse negatum, quod quoad assensum, quem fidelis præbet DEO sua mysteria revelanti, resolvatur in aliquid aliud, quam quod est DEVS in re, ut ipse inquit. Etiam si enim 2.2. q. 1. a. 1. in corp. S. D. dicat: In fide si consideremus formalem rationem objecti, nihil est aliud, quam Veritas Prima, per hoc non excludit Locutionem externam DEI, mediatam vel immediatam à ratione formali ut quo, quo scil. infallibiliter cognito & affir-

O

affir-